

YÖNETMELİK

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumundan:

**TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU
AR-GE TEMELLİ KAMU İHTİYAÇLARINA YÖNELİK
DESTEK PROGRAMLARI YÖNETMELİĞİ**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, kamunun Ar-Ge temelli proje veya program bazlı ihtiyaçlarını karşılamak üzere oluşturulacak destek programlarına ilişkin genel usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik;

- Kamu kurum ve kuruluşlarının talep edilen Ar-Ge nitelikli proje bazlı ihtiyaçların,
- Kamu kurum ve kuruluşlarının Ar-Ge temelli süreç yönetimi gerektiren proje veya program bazlı ihtiyaçlarının,
- Kamu kurum ve kuruluşlarının ürün hedefine yönelik birden çok proje ve uygulamayı kapsayan şemsiye niteliğindeki Ar-Ge temelli ihtiyaçlarının,
- Ulusal strateji belgeleri kapsamında TÜBİTAK tarafından yürütülmesi uygun bulunan kamunun ihtiyaçlarının,

karşılmasına yönelik destek programlarını kapsar.

(2) Bu Yönetmelik, birinci fıkrada belirtilen destek programları sonucunda elde edilen çıktılarının millî yarara dönüştürülmesine ilişkin proje ve program sonuçlarının yaygınlaştırılması, uygulanması veya etkinleştirilmesine yönelik oluşturulacak yeni destek programlarını kapsar.

(3) Bu Yönetmelik, proje veya programların ön faz ve hazırlık süreçlerinin desteklenmesine yönelik oluşturulacak yeni destek programlarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 17/7/1963 tarihli ve 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanununun 4 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- Araştırma ve Geliştirme (Ar-Ge): Kültür, insan ve toplumun bilgisinden oluşan bilgi dağarcığının artırılması ve bunun yeni süreç, sistem ve uygulamalar tasarlamak üzere kullanılması için sistematik bir temelde yürütülen yaratıcı çalışmaları, ürün tasarımı veya yazılım faaliyetleri ile alanında bilimsel ve teknolojik gelişme sağlayan, bilimsel ve teknolojik bir belirsizliğe odaklanan, çıktıları özgün, deneysel, bilimsel ve teknik içerik taşıyan faaliyetleri,
- Başkanlık: TÜBİTAK Başkanlığını,
- Bilim Kurulu: 278 sayılı Kanun ile tanımlanan TÜBİTAK Bilim Kurulu,
- Destek programı: Kapsam, amaç, usul ve esasları TÜBİTAK tarafından düzenlenen, bu Yönetmelik kapsamında yürütülecek proje veya programı,
- Esaslar: Bu Yönetmelik kapsamındaki destek programlarına ilişkin işlemleri kapsayan ve Bilim Kurulu kararı ile yürürlüğe giren TÜBİTAK'ın resmî internet sitesinde ilan edilen düzenleyici mevzuatı,
- Grup: TÜBİTAK tarafından bu Yönetmelik kapsamındaki destek programlarının yürütülmesi için görevlendirilen veya kurulan araştırma destek gruplarını,
- İzleyici: Projenin veya programın gelişimini TÜBİTAK adına izlemek ve değerlendirmek amacıyla inceleme yapmak üzere TÜBİTAK tarafından görevlendirilen ve görevleri, sorumlulukları ve yetkileri TÜBİTAK tarafından tanımlanan konusunda uzman kişiyi,
- Kurum hissesi: Projenin yürütülmesi ve sonuçlandırılması aşamasında proje yürütücüsü kuruluşun imkânlarından faydalanılması karşılığı, TÜBİTAK tarafından belirlenen esas ve usuller doğrultusunda hesaplanarak proje bütçesine eklenen tutarı,
- Program: Kamunun Ar-Ge nitelikli ihtiyaçlarını karşılamak ve kamu görevlerini yerine getirmek üzere birden fazla projeden oluşan ilişkili ve bütünleyici nitelikli faaliyetler ile proje ve programların uygulama öncesinde veya sonrasında etkinliğini, yaygınlığını artırmaya yönelik faaliyetleri,
- Proje: Kamunun Ar-Ge nitelikli ihtiyacını gidermek üzere yürütülecek bilimsel araştırma, teknoloji geliştirme ve Ar-Ge faaliyetlerini,

1) Sözleşme: Desteklenmesine karar verilen proje veya program için TÜBİTAK tarafından hazırlanan, TÜBİTAK tarafından desteklenmesi uygun bulunan proje veya program tarafları ile TÜBİTAK arasında imzalanan yazılı anlaşmayı,

i) TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunu,

j) Yürütücü kuruluş: Proje veya program hazırlama ve yürütme beceri, deneyim ve altyapısına sahip; projenin veya programın yürütüldüğü kamu Ar-Ge birimini, kamu Ar-Ge merkezini, özel kuruluşu, yükseköğretim kurumunu ve yükseköğretim kurumu bünyesindeki araştırma birimlerini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Başvuru, Değerlendirme, İzleme ve Sonuçlandırma Süreçleri

Başvuru

MADDE 5 – (1) Destek programları kapsamında proje veya programlar için başvurular çağrı, davet usulü veya doğrudan yapılır. Başvurular dönemsel veya herhangi bir zaman kısıtlaması olmadan alınabilir. Başvuru koşullarına ilişkin detaylar TÜBİTAK tarafından açıklanır.

(2) Destek programındaki projeye veya programa ilişkin güvenlik, gizlilik, özel standartlar gibi şartlar Esaslarda veya gerekli durumlarda ilgili dokümanlarda açıklanır.

(3) Başvurular elektronik ortamda ve/veya basılı olarak ilgili gruba yapılır.

Değerlendirme

MADDE 6 – (1) TÜBİTAK başvuruların değerlendirilmesinde, başvuru alan proje veya program konusunda uzman kişileri görevlendirebilir, kurum veya kuruluşlardan yardım alabilir. Başvuruların değerlendirmesi ilgili destek programında belirlenen çerçevede ve TÜBİTAK tarafından belirlenen süreçlere uygun olarak yapılır. Proje veya program kapsamında değerlendirmeye ilişkin ilave hususlar olması durumunda bu hususlar TÜBİTAK tarafından belirlenir.

(2) TÜBİTAK gerekli gördüğü durumlarda başvuruların yapıldığı grupları değiştirerek farklı gruplarda da değerlendirme süreçlerini uygulayabilir.

(3) Değerlendirme süreçleri sonrasında hangi proje veya programın destekleneceğine TÜBİTAK karar verir.

Sözleşme

MADDE 7 – (1) Desteklenmesine karar verilen proje veya program için TÜBİTAK tarafından sözleşme hazırlanır. Proje veya program, ilgili tüm tarafların sözleşmeyi imzalaması sonrası TÜBİTAK tarafından bildirilen tarihte başlar.

İzleme

MADDE 8 – (1) Desteklenen proje veya programın izlenmesine ilişkin TÜBİTAK tarafından belirlenen format ve tarihte istenen bilgi, belge ve rapor ilgili kuruluşlar tarafından gönderilir. TÜBİTAK proje veya programla ilgili yazışmaları ve izleme sürecini yönetecek kuruluşu belirler. Belirlenen format ve tarihte gönderilmeyen bilgi, belge ve rapor için TÜBİTAK yaptırım uygular ve buna ilişkin yapılacak işlemler Esaslarda düzenlenir.

(2) TÜBİTAK, proje veya programın gelişimini bilimsel, teknik, idari ve mali açılarından izlemek ve denetlemek üzere, belirleyeceği kişileri görevlendirebilir, kurum veya kuruluşlardan yardım alabilir. Bu amaçla gerektiğinde özel komisyonlar oluşturabilir. TÜBİTAK, gerekli gördüğü hallerde proje veya programın paydaşı olan kuruluşları gelişmeler ile ilgili olarak bilgi vermeye davet eder, proje veya programa ilişkin gerekirse yeniden gözden geçirme ve değerlendirme işlemleri yapar.

Sonuçlandırma

MADDE 9 – (1) Proje veya programın bilimsel ve teknik tüm gelişimlerini içeren raporlar TÜBİTAK'a sunulduktan sonra TÜBİTAK sunulan bu raporları ve mali raporu dikkate alarak sonuçlandırma sürecini başlatır. TÜBİTAK sunulan raporlara ilişkin değişiklik ve düzeltme talep edebilir. Yapılan değerlendirme sonucunda projenin veya programın sonuçlandırıldığına TÜBİTAK tarafından karar verilmesi durumunda bu karar ilgili taraflara iletilir.

(2) TÜBİTAK sonuçlandırdığını belirttiği proje veya programın, sonuçlarının kullanımı, yaygınlaştırılması ve uygulanmasının izlenmesine ilişkin süreç geliştirebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Durum Değişiklikleri

Durdurma, yürürlükten kaldırma, kapsam değişikliği ve iptal

MADDE 10 – (1) Proje veya programın öngörülen amaç ve hedeflere uygun biçimde yürütülmediğinin veya sonuçlanmadığının belirlenmesi durumunda; proje veya programa ilişkin durdurulması, yürürlükten kaldırılması, kapsam değiştirilmesi veya iptal edilmesine ilişkin işlemler yapılabilir.

(2) Desteklenen proje veya programın; izlenmesine ilişkin istenen bilgi, belge ve raporların TÜBİTAK tarafından belirlenen format ve tarihte gönderilmemesi, izleme sonucunda öngörülen amaç ve çalışma programına uygun biçimde yürütülmediğinin anlaşılması veya mücbir sebeplerle yürütülmesinin geçici olarak olanaksız hale gelmesi durumunda, proje veya programlar TÜBİTAK tarafından durdurulur.

(3) Durdurma gerekçelerinin ortadan kalktığı TUBİTAK tarafından tespiti halinde, ilgili grubun görüşü ve Başkanlığın onayı ile proje veya program yeniden başlatılır. Durdurma süresi bitiş tarihine ilave edilir.

(4) Durdurma işlemi sonrasında mücbir sebeplerle yürütülmeleri olanaksız hale geldiğine TUBİTAK tarafından karar verilen proje veya program TUBİTAK kararı ile yürürlükten kaldırılır. Bu durumda yürürlükten kaldırılan projelere Esasların yürürlükten kaldırılan projelere ilişkin hükümleri uygulanır.

(5) Durdurma işlemi sonrasında proje veya program taraflarının kusurları veya ihmalleri nedeniyle olumsuzluk saptanan ve yürütülemeyeceği anlaşılan proje veya program ile etik ve/veya gizliliğe aykırı davranışların yapıldığı tespit edilen proje veya program, Bilim Kurulu kararıyla iptal edilir. Projenin iptal edilmesinde kusuru bulunan kişi ve kurum/kuruluşlar hakkında Esasların proje iptaline ilişkin hükümleri uygulanır.

(6) TUBİTAK'ın gerek görmesi halinde, proje veya programı durdurmadan da doğrudan yürürlükten kaldırma veya iptal işlemi yapılabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Mali, İdari ve Diğer Hususlar

Maliyet unsurları

MADDE 11 – (1) Proje veya program kapsamında, genel olarak aşağıdaki gider kalemleri ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde desteklenebilir ve bunlara ilişkin açıklamalar Esaslarda belirtilir.

- a) Personel giderleri,
- b) Seyahat giderleri,
- c) Alet, teçhizat, yazılım ve yayın alım giderleri,
- ç) Danışmanlık hizmeti ve diğer hizmet alım giderleri,
- d) Malzeme ve sarf giderleri,
- e) Bursiyer giderleri.

(2) Birinci fıkrada belirtilenler dışında gerektiği durumlarda proje veya programa özgü farklı dolaylı veya doğrudan giderler 278 sayılı Kanuna uygun olması ve TUBİTAK tarafından uygun görülmesi halinde desteklenebilir.

(3) Desteklenen giderlere uygulanacak kısıtlamalar ile desteklenmeyecek giderler TUBİTAK tarafından belirlenir.

(4) Proje veya program kapsamında kurum hissesi verilebilir ve buna ilişkin detaylar TUBİTAK tarafından belirlenir.

Mali hususlar

MADDE 12 – (1) Proje veya programların bütçeleri TUBİTAK tarafından belirlenir. Bütçelerde Esaslarda belirlenen çerçevede değişiklik yapılabilir.

(2) Proje veya program kapsamında yürütücü kuruluşlara ödenek aktarımı yetkisi verilebilir. Buna ilişkin sınırlar ve diğer hususlar Esaslarda belirlenir.

(3) İzleme sürecinde proje veya programın belirlenen amaç ve hedeflere uygun olarak yürütüldüğünün TUBİTAK tarafından kabul edilmesi durumunda, ödenek planı ve TUBİTAK'ın nakit durumuna göre ödenek transferi yapılır.

İdari ve diğer hususlar

MADDE 13 – (1) Proje veya program kapsamında oluşabilecek taleplerin değerlendirilerek sonuçlandırılmasında Esaslarda yer alan hükümler uygulanır.

(2) TUBİTAK, sınırları Esaslarda açıkça belirlenen şekilde proje veya programa ilişkin idari konularda yürütücü kuruluşlara yetki devredebilir.

Fikri ve sınai mülkiyet hakları

MADDE 14 – (1) Proje ve programların gerçekleştirilmesi sürecinde veya sonucunda fikri mülkiyete konu olabilecek buluş (patent, faydalı model ve benzeri), tasarım, eser, entegre devre topografyası, teknik bilgi gibi bir fikri ürün ortaya çıkması halinde, buna ilişkin hususlar için Bilim Kurulu kararı ile kabul edilecek düzenlemeler doğrultusunda hareket edilir.

Etik kurallara uyma yükümlülüğü

MADDE 15 – (1) Proje veya program paydaşları ile yürütücü kuruluşlar;

a) Etik davranış ilkelerine ve bunları düzenleyen mevzuata uymak ve uyulmasını sağlamak,

b) İnsan ve hayvanların deneysel amaçlarla kullanılmasının gerektiği hallerde konuyla ilgili mevzuat hükümlerine uygun hareket etmek,

c) Evrensel nitelikli bilimsel araştırma ve bilimsel yayın yapma kurallarına uymak, zorundadır.

(2) Bu Yönetmelik kapsamındaki proje veya programın değerlendirme ve izlenmesinde görev alan kurum, kuruluş, panelist, hakem, izleyici, danışman ve benzeri görevliler, bilimsel araştırma ve bilimsel yayın yapma kuralları ile uymayı taahhüt ettikleri etik kurallara uygun hareket etmekle yükümlüdür. Aksi durumun tespiti halinde ilgili mevzuat hükümleri, sözleşme ve taahhütnameler çerçevesinde işlem yapılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Sorumluluklar ve Yeni Destek Programı

Sorumluluklar

MADDE 16 – (1) Proje veya program paydaşları Esaslarda belirtilen görev ve sorumlulukları ile birlikte;

- a) Proje konusu ile ilgili yasal izin ve bildirimleri, proje önerisini TÜBİTAK'a sunmadan önce tamamlamaktan,
- b) Proje kapsamındaki yazışmaları Esaslarda belirtilen şekilde yapmaktan,
- c) Projenin amaç, kapsam ve yönteminde değişiklik yapılması gereken durumlarda, söz konusu değişiklik talebini TÜBİTAK'a sunmaktan ve TÜBİTAK'ın bu değişiklik hakkında aldığı karara uymaktan,
- ç) Her türlü gizlilik derecesinde yürütülmesi öngörülen projelerin bilgi, belge, yazışma ve teknik detaylarını ilgili mevzuata uygun olarak muhafaza etmekten,
- d) Bu Yönetmelikte belirtilen iş ve işlemleri, mevzuat ve sözleşmeye uygun bir şekilde, etkin, verimli ve süresinde yerine getirmekten, sorumludur.

(2) Proje veya program tarafı olan veya buna ilişkin ihtiyaç bildiren kamu kurumunun görev ve sorumluluklarına ilişkin Esaslarda herhangi bir hüküm bulunmaması durumunda TÜBİTAK tarafından uygun görülen sorumluluklar belirlenir.

Yeni destek programı oluşturma

MADDE 17 – (1) TÜBİTAK, bu Yönetmeliğin amacına ve kapsamına uygun olarak yeni destek programı oluşturabilir, mevcut destek programları kapsamında değişiklik yapabilir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında yürütülecek proje veya programların kaynak aktarım ve kullanım işlemleri ile bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde TÜBİTAK'ın ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

(2) 278 sayılı Kanunda ve ilgili diğer mevzuatta hüküm bulunmayan hallerde, Bilim Kurulu tarafından alınacak kararlar doğrultusunda işlem yapılır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 19 – (1) 31/5/2012 tarihli ve 28309 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Programına İlişkin Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

İşlemdeki projeler

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte işlemden olan program ve projelere, bu Yönetmeliğin 19 uncu maddesi ile yürürlükten kaldırılan Yönetmelik hükümleri ve adı geçen Yönetmeliğe dayanılarak yürürlüğe konulan Esaslar, Bilim Kurulu kararları ve ilgili diğer düzenlemelere göre devam edilir.

Yürürlük

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini TÜBİTAK Başkanı yürütür.